

Και στοῦ χερσιού τῆ δύναμη και στοῦ κορμιού τὸ
[ψῆλος,
Και πάντα δλόρθος ἔστεκε στὰ πόδια του, και πάντα
Βιγλάτορας ἀνήσυχος κι ἄτι βαρβάτο, πάντα
Σὺν κάτι νὰ μυρίζουνταν και νάβλεπε μακριάθε.

Στὰ κούρσα πρωτομάστορας και στὶς χωσές τεχνίτης,
Και καστορομάχος ἀφταστος και τῶν πολέμων ἄτλας.
Ἄλλοιὰ του ὅποιονε λάβωνε λαβωματιά δική του!
Μὲ τῆ χτυπιὰ τοῦ θῆπξιρνε παίρνονταν κ' ἡ ψυχὴ
[του,

Και τὸ φουσάτο σὰ σεισμός τὸ τάραζε ἡ φωνή του.
Κι ὁ Πειρασμός τοῦ ξάναψε, γιὰ νὰ τὸν ζολοθρήψῃ,
Καταραμένη φαντασιὰ και μαύρη περηφάνια,
Και μὲ θυμὸ τὰ πάτησε σὰ νὰ εἶταν τιποτένια,
Πολέμους του και νίκης του και τίς ἀντραγαθιές του
Στὴν Ἀντιόχεια, στῆς τραχειῆς Καππαδοκιῆς τὰ
[κἀστρα,

Στάρμενικα ἀκροσύνορα και πέρα ὡς τὸ Μαγδάτι,
Και τὴν πορφύρα ντύθηκε και φόρεσε τὴν τιάρα
Και φόρεσε τὰ κόκκινα καισαρικὰ καμπάγια,
Κι ἄφησε κι ἀλαλάζοντας νὰ τὸν ἀνασηκώσουν
Τῶν ὄρκων καταφρονετὴ στὸ χάλκινο σκουτάρι,
Τοῦ βασιλιᾶ του ἀπαρνητὴ, καταλυτὴ τῆς χώρας,
Κ' ἔφτασε κι ὡς τῆ θάλασσα τοῦ Μαρυμαρᾶ ὁ ἀν-
[τάρτης

Κι ἀψήφιστα μὲ σίμωσε τὸν εἶδε γύρω ἡ γῆ μου
Ταμπουρωμένο δλόμπροστα στῆς Ἄβυδος τὸ κἀστρο.
Κι ἀπάνου ἀπὸ τὰ πέλαγα σὰ νάθελε νὰ τρέξῃ
Πετώντας ὅπου τέντωσα και τόνε κερτερούσα.

Κ' εἶδα και ποῖός εἶν' ὁ στρατός κι ὁ ἀχάριστος
[ποῖός εἶναι,

Ποῦ σέρνεται εἶδα ὁ ἀπιστος, ποῦ κρύβεται ὁ προ-
[δότης,

Κ' εἶδα τοὺς πολεμάρχους μου τριγύρω μου ὄλους,
[και εἶταν

Ἵποκριτάδες, μὲ τὸ φῶς ὑπάκοοι δουλευτές μου,
Και μὲ τῆ νύχτα λαγομιῶν σκαφτιάδες γιὰ νὰ
[πέσω.

Και τοὺς δικούς μου ὠχτρύτητα, και τὸ ρωμιὸ τὸν
[εἶδα

Στὰ πόδια μου σὰ σκώληκα και σὰ μονομερίδα
Και πρὸς τὸν ξένο γύρισα· «Δικός μου εἶσαι,
[τοῦ εἶπα,

Τρέξε γιὰ μένα, Βάραγγε, βόθηα με, Ταυροσκύθη,
Γειά σας, χαρές κι ἀφροντισιές, πιά δὲν πιστεύω
[ἀνθρώπου,

(Μόλις τάντρίκειο χάραζε στὸ πρόσωπό μου χνούδι)
Σαρακηνέ, κάλλιο μ' εἶσε, μ' εἶσενα, εἰδωλολάτρη,
Εἰσκέποι στὸν κατατρεμὸ κι ὀλοῖσοι στὴ βοήθεια.
Πᾶω νὰ μ' ἀργάσῃ ὁ πόλεμος και νὰ μὲ ψῆσῃ ἡ
[φλόγα.

Και σφίγγω τὸ πολεμικὸ σπαθὶ μὲ τὸνα χέρι,
Μὲ τᾶλλο τὸ πανάγιο Σου τὸ κόνισμ' ἀγκαλιάζω,
ΜΗΤΕΡΑ Ἐσὺ θυματουργὴ τοῦ Λόγου και τῶν ὄλων!
Ἐκεῖ στῆς Ἄβυδος μπροστὰ τὸ πυρωμένο κἀστρο.

Και μὲ τοὺς Ἴβηρίτες του, χιλιάδα διαλεμένοι,
Ποῦ πρῶτοι λογαριάζονται τοῦ κόσμου πεζομάχοι,
Ἵλοι ψηλοί, λαμπαδωτοί, τρανότερος κανένας,
Σὰ νὰ τοὺς καλομέτρῃσε ξεπίτηδες ὁ Πλάστης,
Παιδιά μὲ φτενοχάραγο τοῦ μουσταχιού τὸ χνούδι,
Μὲ τὸ μαχαίρι στὸ δεξί, χέρια, κορμιὰ, ποδάρια,
Θυμός, και ὀρμή, και ἀκράταγοι· και χύμησε μὲ
[κείνους,

Μπροστὰ τους, και ξεχώριζε σὺν ἄξιος καπετάνιος,
Ἵσα κατὰ τὸ Βασιλιᾶ, μὲ τὸ ὑψωμένο χέρι
Τὸ σπαθοφόρο, ἀπάνου μου μῆτε καιρὸ ποῦ χανεῖ,
Κ' εἶδειχε πῶς μὲ γύρευε μὲ κείνο νὰ μὲ σκίση,
Κ' εἶτανε σὺν τὸ σύγνεφο ποῦ ἀγέρηδες τὸ φέρνουν
Τρικυμιστοί, και τράνταζε στὸ πέρασμάτου ὁ κάμπος.
Και τὸν περίμενα κ' ἐγὼ μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι,
Κ' εἶτανε τὸπλο μου ἄψυχο κι ἀδύναμο, κ' ἐν ἄλλο
Ἄπάνου μου ὄπλο εἶχε ψυχὴ και δύναμη εἶχε, και
[εἶταν

Τὸπλο ποῦ κρυφαγκάλιαζα μὲ τᾶλλο μου τὸ χέρι,
Τὸ κόνισμά Σου, ΠΑΝΑΓΙΑ, και ἡ χάρη Σου,
[ΜΗΤΕΡΑ!

Κ' εἶδα τὸ Βάρδα τὸ Φωκᾶ, κι ἀγνάντεμα δὲν
[εἶταν

Μεσ' ἀπὸ μάτια ἀνθρωπινὰ, θῆμα και ὄραμα εἶταν.
Κ' εἶδα νὰ πέφτῃ ἀπ' τᾶλλο μὲ μῖξ ὁ καθαλλάρης,
Σὰ χτυπητός ἀπὸ γοργὴ σαΐτιὰ κι ἀστροπελέκι,
Κι ὁ ἀλάβωτος κι ὁ ἀσκλάβωτος κατακυλώντας,
[μπαιγνιο

Τῆς γῆς νὰ χαμοσέρνεται, κι ἀπάνου του ἕνας ὄχλο,
Νὰ ρυάζετται χτυπώντας τον και κομματιάζοντας τον,
Κ' ἕνα κουφάρι ἀκέφαλο στὴ λάσπη νὰ βουτιέται,
Κ' ἐμὲ νὰ μοῦ προσφέρνεται κανίσκι ἕνα κεφάλι.
Και τὸν ὀχτρό μου χτύπησε χέρι ἄφαντο, και τὸ
[εἶδα

Τὸ χέρι τάρχαγγελικό, τὸδηγημένο χέρι,
Τῶν οὐρανῶν ΚΥΡΑ, ἀπὸ Σέ. Και ζέσπασες ψηλάθε
Και ὑπέρμαχη στρατηγίσησα στυλώθηκες και σκέπη
Σκοταδερὴ και φοβερὴ, ὅσο ἰλαρὴ χαράζεις

Κι ὅσο γλυκειὰ, κάθε φορὰ ποῦ δείχνεσαι κρατώντας
Στὸν κόρφο Σου τὸν ἄχραντο τὸ Βρέφος, ὁ ΑΘΗ-
[ΝΑΙΑ!

Και τὴν εἰκόνα Σου ἐννοίωσα μὲς' στὸ δικό μου
[κόρφο

Νὰ παίρῃ σάλεμα ζωῆς, νὰ γίνετται ψυχὴ μου.
Κ' ἐγὼ ἀπὸ τότε στέκομαι συλλογισμένος πάντα.
Σὰ νὰ μὲ χτύπησε κ' ἐμὲ γιὰ πάντα ἡ ὦρα κείνη,
Καθὼς χτυπάει τὸ νυχτοκόπο ἀφρόντιστο νεράϊδα
Ἀγνάντεμα στὴ δόξα της και τὴ μιλιὰ τοῦ παίρνει.
Κ' ἐγὼ ἀπὸ τότε βρίζομαι, μάτια σὰ νάχω τοῦ
[ἔρσιου

Ποῦ τὴν τρυπᾶν τῆ σκοτεινιά και μὲς' στὴ νύχτα
[βλέπουν.

Σὰ νὰ θωρῶ τὰ θώρηττα, σὰ νὰ μιλῶ μὲ ἴσκιους,
Κ' εἶμαι ἀπὸ τότε ἀγέλαστος και μυστικός και
[στέκω

Σὰ μαζωμένος μέσα μου και τυλιχτός μ' ἐμένα.
Και σὰ νὰ ὑποψιάζομαι τὰ πάντα δλόγουρά μου·
Κ' εἶναι μακριὸ τὸ πείσμα μου, πέφτει κακιά ἡ ὄρ-
[γὴ μου.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

DELENDI CARTHAGO!

Καθὼς γύριζα τίς προάλλες μερικὰ χωριὰ τῆς
Θράκης δὺὸ πράματα μοῦ κάνανε μεγάλη ἐντύ-
πωση—οἱ ἄθλοἰ τοῦ Ἡρακλῆ κ' ἕνα κουτί σπέρτα.

Τὰ χωριὰ ἔχουνε σκολειά, τὰ σκολειά δεκά-
λους κ' οἱ δασκάλοι τίς φυλλάδες τους. Στίς φυλ-
λάδες πάλι ὀλοῖνα γιὰ τὸ μακαρίτη τὸν Ἡρακλῆ
πολυλογοῦνε και γι' αὐτὸ κ' οἱ δασκάλοι ἀπὸ κεί
δὲ βγαίνουνε. Τὸ πρόγραμμα τὸ σχολικὸ—καθὼς
φαίνεται—μόνο ἴσαμε τῆ μυθικῆ ἐποχῆ κατορθώνει
νὰ φτάσῃ κι ὁ δάσκαλος πιστός στὸ σοφὸ τὸ κεί-
μενο δὲν ἐννοεῖ νὰ ξεκουνησῃ, νὰ λοξέψῃ ἀπὸ τὰ
γραμμένα. Ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ και κάττω Ἱστορία
δὲν ὑπάρχει, χάνετται ἡ Ζωὴ. Και γι' αὐτὸ τοὺς
προϊστορικούς αὐτοὺς ἄθλους κοπανίζουν ὀλογρηνίς
τὰ παιδιὰ. Και παντοῦ.

Ξαναθυμοῦμαι τώρα τὰ χωριάτικα σκολειά ποῦ
εἶδα, τὰ φτωχικά, μὲ τὰ παλιὰ θρανιά τὰ σαρακο-
φαγωμένα και τοὺς ραγισμένους τοίχους ὅπου ξεθω-
ριάζει κρεμασμένος κανένας κουρελιάρης χάρτης γε-
μάτος πράσινες θάλασσες και στεριές χωρισμένες μὲ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ
Ο ΑΣΩΤΟΣ*
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Και ἡ μέρα προβαίνει,
τὰ νέφια συντρίβει,
ΣΟΛΩΜΟΣ

Ἡ ἴδια σκηνή. Πρῶτ'. Ὅλα τὰ τζάμια ἀνεβα-
σμένα. Ἀπὸ τὸν κῆπο ἔρχεται μωρωμένη δροσιὰ μὲ
μελαδήματα πουλιῶνε. Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ κἀθετὰ σὲ
νιβάνι κρατώντας βιβλίον στὰ χέρια και διαβάζοντας.
Ἡ ΡΗΝΑ οἰμὰ στὸ τραπέζι ράβει ἀσπρόρουχα. Ἡ
ΕΛΠΙΔΑ γιομίζει κάτι βάζα μὲ λουλούδια.

Ἡ ΡΗΝΑ. Τότε πέθανε και τὸ παιδί μας...
Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Ἀπίστε τα πιά!... Και χτίς και

*) Καταξε φύλλα 176, 177 και 178.

προχτές εἰδωθήκατε. Δὲν τὰ σώσατε ;
Ἡ ΡΗΝΑ. Σώνουνται τὰ δικά μας ; Χρόνια νὰ
μιλάμε και πάλι κάτι θὰ μένει ἀνείπωτο. Εἶναι τόσο
πολλά!..

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Καλὰ τώρα !

Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ (ἀφίνοντας τὸ βιβλίον). Κεῖνο ποῦ
μὲ φαρμακώνει περισσότερο εἶναι πῶς ξόδευσσα τὰ
ὀμορφώτερα χρόνια τῆς ζωῆς μου δουλεύοντας τὸ
Ψέμα. (Σὲ ἴργο). Εἶναι φοβερὸ σὺν καταστρώνεις
τὸ λογαριασμὸ τῆς ζωῆς σου νὰ βρίσκεις στὸ ἐνεργ-
ητικό σου ἕνα μηδενικὸ μεγάλο σὰ βουνο.

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ (γελαστά). Παράτησ' τα, ξέχασ'
τα... Πέρασαν αὐτὰ... Καινούρια ζωὴ τώρα.

Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ (ἦσυχκα και λυπημένα). Καινούρια
ζωὴ. Καλὰ τὸ λές. Σὲ καινούρια ζωὴ μπαίνω. Ἄμα
γλυτώσει κανεὶς ἀπὸ ναυάγιο θαρρεῖ πῶς τότε πρω-
τομπαίνει στὴ ζωὴ. Κ' ἐγὼ ναυάγησα και πάλαιψα
μὲ τὰ κύματα και δὲν τὸ ξέρω ἀκόμα ἂ σώθηκα...

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ (παίρνοντας ἀπὸ τὸ βάζο ἕνα τραν-
τάφυλλο και πετώντας το στὸ Γιάννη). Ἐλα, ἔλα!..
Ἄσ' τα ! Τὰ περασμένα πέρασαν...

Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ. Πέρασαν... μπορεῖ... μὰ ἀφίσανε
βαθιές χαρακιές ποῦ δὲ σθῆνονταν. Λές καινούρια
ζωὴ ; Ἄλλοίμονο, μπολιάζεται ἡ ἀγριαπιδιὰ και
βγάξει ἡμερα ἀπίδια· μὰ ἂν τύχουνε σάπιες οἱ ρίζες

της και σκουλικισμένος ὁ κορμός της ; (Ξαναπαίρ-
νοντας τὸ βιβλίον στὰ χέρια διαβάσει ἀπὸ μέσα του).

Ἡ ΡΗΝΑ (ράβοντας). Σοῦ γράψα, καλότυχῃ
σοῦ ξανάγραψα... Τί φταῖω ἐγὼ ; Ἐμαθα πῶς βρι-
σκόσουνα στὸ Τριέστι. Σοῦ γράφω πῶς ὁ ἀδερφός
μου μ' εἰδωξε ἀπὸ τὸ σπίτι· δὲ μοῦ ἀπαντᾶς. Σοῦ
γράφω ὅστερ' ἀπὸ δεκαπέντε μέρες πῶς μᾶς ἔλειψε
και τὸ ψωμί· τὸ ἴδιο. Ἀρρωσταίνει ὁ Μῆτσος· σοῦ
γράφω τσιμουδιά. Τὸ παιδί ὅσο πήγαινε και βάρ-
ραινε. Σοῦ τὰ γράφω ὄλα· λυπήσου μας, Γιάννη,
μὴν ἀφίσεις νὰ πεθάνει ἕνα δυσχρονιάτικο παιδί, τὸ
παιδί σου, μὴν ἀφίσεις τῆ μάνα του νὰ πᾶει στὴν
ἀπελπισιὰ της τὰ βουνα. Γιάννη, δὲν εἶχες καρδιά,
εἴσουνα θεριὸ, Γιάννη... Εἰχασες πῶς πῆρες ἕνα
φτωχοκόριτσο στὸ λαϊμὸ σου, πῶς ἀφοῦ τόκανε μῆ-
τέρα τᾶφισες στοὺς πέντε δρόμους... Τὸ ξέχασες,
ὄλα τὰ ξέχασες... Και σ' ἀγαποῦσα, και μ' ὄλα
ποῦ μοῦκανε στιγμὴ δὲν περνοῦσε ποῦ νὰ μὲ σὲ
συλλογιστῶ (κλαίει).

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Μὴ γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, δὲν τᾶ-
φίνετε πιά ; Δὲν παύετε ;

Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ. Ὅχι, νὰν τὰ πεῖ, ὄλα νὰν τὰ
πεῖ... Νὰν τᾶκούσω ὄλα... τὸ κάθε κακὸ ποῦκανα.
Ἐτσι μοναχὰ θὰ ἐξαγνιστῶ και θὰν μπορέσω νὰν-
τικρῶσω τὸν ἑαυτὸ μου δίχως νὰν τὸνὲ ντρέπομαι...

παχίς ούγιες χρωματιστές. Κάπου μάλιστα ξετρύπωσα και τόν περίφημο κείνο «Χείμαρρο της Ιστορίας» που με ρέματα και ποτάμια ξείστορα τὸ πέραςμα και τὰ κλωθογυρίσματα τῶν ἐθνῶν.

Τὰ χωριάτοπουλα—κορίτσια κι ἀγόρια—ντυμένα χοντρά ὠμόχρωμα ρούχα κάθονται ἀραδιαστά σὰν τὲς μέλισσες μὲς τὲς κερήθρες τους. Τὰ μάτια τους παίζουνε γυαλιστερά και τὰ κακοπλυμένα μάγουλά τους ζεστοκοποῦν ἀκόμη ἀπὸ τὸν ἥλιο ποῦ μαζέψανε στοῦ θέρου τὰ χωράφια. Τῆς ἀνοιξιότικης χωματίλας ἡ διαπεραστική μυρωδιά—βρεμένη θρούμπη και κερασόξυλο—λέε και μυροβολεῖ χυμμένη γύρω στὰ σκυφτά τους κεφαλάκια. Τὰ παιδιά!—χῶμα ματόζεστο ποῦ γίνεται ψυχὴ και φλέβα τῆς φυλῆς, τὸ θαμπερὸ γλυκοχάραμα ὅπου ἀρχίζουν νὰ λαμποθωροῦν οἱ ἀγορτικοὶ θεοὶ και νὰ μορφώνεται τῆς φύτρας ἡ ἀνοιχτικὴ ὁμορφιά!

Μὰ δὲ βλέπουν οἱ δασκάλοι. Δὲν καταλαβαίνουν. Κεῖνοι τὲς φυλλάδες τους μόνο. Καὶ ρωτοῦσα τὰ παιδιά: «Ὁ Ἡρακλῆς αὐτὸς ποῦ μαθαίνετε τὲς παλληκαριές του Ρωμῖός εἶτανε;» Καὶ δὲν ἤξεραν. Καὶ πάλι: «Τὸ ἔχετε ξακουστὰ πὼς στὴν Πόλη νηγιά χίλια χρόνια και παρὰ πάνω βασιλέψανε ρηγάδες Ρωμῖοί;» Καὶ δὲν ἤξεραν. Καὶ γιὰ τρίτη φορά: «Μὴν ἀκούσατε ποῦ στέκει τὸ Μεσολόγγι, ἠπότε ρημάχθηκε ἡ Πάργα;» Καὶ δὲν ἤξεραν. Κανεὶς ποτέε δὲν τους εἶχε ξηγήσει τὴν ἱστορία τῆς γενιῆς τους και ἡ λέξη Ρωμισσὴν τίποτε δὲ συντάραζε μέσα τους. Ὅλα ἡμῶς ἀπ' ὄξω τους ξέρανε και ταιριχτὰ τους φώναζαν τους ἀθλους τοῦ Ἡρακλείου. Ὡ Δασκαλοσύνη!

Χειρότερος δασκάλους δὲν μποροῦ νὰ φανταστῶ. Κυβερνιοῦνται ἀπὸ τὰ βιβλία τους και τὸ στέρεμα μαζί τους φέρνουν. Νὰ μορφώσουνε μυαλά, νὰ ζωντανέψουν ψυχές, νὰ πλάσουν ἀνθρώπους, φυλὴ, οὔτε στὸ νοῦ τους τὸ βάζουν.

Κ' ἓνα κοριτσακι γαλανόματο μὲ ξανθὲς πλεξούδες κι ἀσπροκόκκινη ποδιτσα διάβαζε φωναχτὰ. «Ἡ χίων ἐκάλυπτε τους ἀγρούς». Τῆνε ρώτησα τί σημαίνει αὐτὸ ποῦ διάβαζε. Καὶ δὲν ἤξερε. Ὡ Καθαρεύουσα!

Μὲ τὴν καθαρεύουσα και τὴ δασκαλοσύνη γυρεύουμε νὰ φτιαχίσουμε ἱστορία κ' ἔθνος και νὰ καταλάβουμε τὴ ζωὴ και νὰ πολεμήσουμε τοὺς ὀχτροὺς μας και νὰ ξαπλώσουμε τὴ γλώσσα μας ἐκεῖ ποῦ βάρβαροι μᾶς ἀμπώχουνε λαοί. Μὰ τὰ σῆνεργα ποῦ πιάνουμε στὰ χέρια μας νεκρώνουν και σταμχοῦν

τὴν ἐνέργεια μας. Οἱ δασκάλοι εἶναι διπετη ἕδανα ξεχασμένα στὰ χῶματά μας ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Κέκροπα κ' ἡ καθαρεύουσα εἶναι γλώσσα ποῦ κανένα χωριάτοπουλο δὲ θὰ μπορέτη νὰ νοιώση και νὰ μιλήση, μάλιστα σὰ δὲν εἶναι βγαλμένο ἀπὸ ρωμαϊκὸ αἷμα. Φωνάζουμε πὼς μᾶς πλακώσαν οἱ βαρβάροι, πὼς μᾶς πνίγουν, πὼς μᾶς ἀδικοῦν. Μὰ δὲ θὰ τὸ δοῦμε, δὲ θὰ ξεστραβωθοῦμε γιὰ νὰ τὸ δοῦμε, πὼς εἰμεὶς ἀδικούμαστε μόνοι μας, εἰμεὶς μοναχοὶ μας πνιγόμεστε; Ὡς πότε θὰ παραδέρνουμε στὰ σκοτεινά;

Οἱ περισσότεροὶ δασκάλοι ποῦ εἶδα στὰ χωριά τῆς Θράκης εἶτανε καραβοτσακίσματα τῆς ζωῆς, ἀπελπισμένοι ἀπὸ κάθε ἄλλη τέχνη ποῦ κατασταλάζανε στὸ δασκαλίκι νὰ γεροκομηθοῦνε. Ὁ ἀσημεῖωσω εἶδῶ δυὸ τρεῖς τύπους ποῦ χαρακτηρίζουν ἀκριχτὰ, θαρρῶ, τὸ κλασσικὸ τὸ σοὶ τους.

Α'. Δάσκαλος σωκρατικός. Μάτια γαλανὰ ξεθωριασμένα, ἀσπριδερά μουστάκια ποῦ κυρτώνονται σὰ χαλασμένα καπρόδοντα, ρεδεγκότα πρασινωπή, στιβάλια ξεχειλωμένα ποῦ βγαίνουν ὄξω ἀπὸ τὰ ξεφτισμένα παντελόνια του. Λατρεύει τὴν ἐντομολογία και μάλιστα τὲς χελώνες. Ἐχει μαζί του φερμένες τρεῖς ζωντανές και τὲς ταΐζει μόνος του και κουβεντιάζει μαζί τους και τὲς ἔχει συντροφιά και παρηγοριά του. Στὴν καμερούλα ποῦ τοῦ δώκανε οἱ χωριανοὶ νὰ κάθεται, σπίτωσε τὲς φιλενάδες του τὲς χελώνες κι αὐτὸς πῆγε και τρύπωσε σ' ἓνα πλαϊνὸ ἀχοῦρι μὲ τὴ γυναίκα του και τὰ τσοῦλια του.

Β'. Δάσκαλος δημογορικός. Μόλις φτάση κανένας ξένος χύνεται και γράφει λόγο μὲ μαβὶ μελάνι και τότε ξερουρνίζει μουρμουριστὰ και ντροπαλά και νυσταγμένα μπροστὰ στὰ παιδιά και τὸ μουσαφίρη ποῦ χάσκουνε τσιτώνοντας τ' αὐτιά τους κι ἀργοκουνώντας τὰ σαγόνια. Ἄμα βγαίνει περίπατο βγάζει λόγους μοναχός του, κι ἀψά, κι ὅταν τότε συνεπαίρνει ὁ θυμὸς ξεπηδᾷ λιγάκι και στριφοκάνει κανένα τσαλίμι μὲ τὸ χέρι του τὸ κοκκαλιάρικο. Ἐχει πάντα πολλοὺς ποῦ τοῦ θένε κακὸ—ἔτσι τουλάχιστο τὸ φαντάζεται. Δὲν τολμᾷ νὰ μαλώση ὡς τόσο μὲ τὸν ὀχτρό του, μὰ σὰ θυμώση τρέχει σπίτι του, κλειδώνεται στὴν καμερά του και κεῖ τοῦ βγάζει λόγο τρανὸ και τὸν κεραυνώνει και τὸν τιμωρεῖ.

Γ'. Δάσκαλος ἡλιοχτυπημένος. Ἡμερος κι αὐτὸς. Περνεῖ τὸν καιρὸ του κἀνοντας ἡλιοθεραπεία. Τὴν ἐποχὴ ποῦ τὰ χωράφια γίνονται μαλακά μὲ

πράσινο χροτάρι ξαπλώνεται στὴν λιακάδα ἐκεῖ στὴν ἀρχὴ τῆς κατηφορῆς ποῦ ἀπὸ τὸ χωριὸ του τὸ Μοσκοῦτι χαμηλώνει ὡς τ' ἄλλο πέρα τὸ γειτονικὸ χωριουδάκι, τὴν Κοχλιδιά. Καὶ πρῶτα ζεσταίνει στὸν ἥλιο τὴν πλάτη του κοιτώντας τὰ μερμήγκια ποῦ πιλαλοῦν ἀνάμεσα στὰ χόρτα κ' ἔπειτα καφαλιάζει τὸ στομάχι του μισοκλείωνοντας τὰ κοκκινωπά του ματόκλαδα, κ' ὕστερα πάλι ξαναγυρίζει μπρούμυτα, και πᾶει ἔτσι κυλιόμενος και κατακυλώνοντας, ὦρες κι ὦρες, ὡς ποῦ πιά φτάνει στὸ μεσοχώρι τῆς Κοχλιδιάς καθουρισμένος σύγκορμα.

Αὐτόνα τὸ δάσκαλο βρῆκα ξαπλωμένο τὰ πῖστομα κατακαμπὲς καθὼς ἔψηγε τὸ ραχοκόκκαλό του στὸ χειμωνιάτικο ἥλιο και τοῦ ζήτησα φωτιά ν' ἀνάψω τὸ τσιγάρο μου. Ἐψάξε στὴν τζέπη του μὲ τὸ φλεβιασμένο χέρι του και μοῦ ἔδωσε ἓνα ζουλημένο κουτὶ σπύριτα. Καθὼς ἔναδα, τὸ μάτι μου διάβασε κάτι ποῦ σφάνταζε μὲ χτυπητὰ ψηφιά πάνω στὸ κουτὶ. Καὶ μοῦ ἤρθε νὰ τὸ τινάξω κατκόρρυπα πάνω στὴ μελιτζανήσια μύτη τοῦ δασκάλου ποῦ ἀνάσκελα τῶρα κοιτάζε τὸν οὐρανὸ μ' ὀρθάνοιχτο στόμα.

Νὰ τί ἔγραφε πάνω στὸ κουτὶ γιὰ ρελλάμα:

«Ἐν τοῖς ἔθνικοῖς Φιλανθρωπικοῖς Καταστήμασι τοῦ ἡμετέρου Γένους νοσηλεύονται και περιθαλπονται:

» Ἀσθενεῖς	6500
» Φρενοβλαβεῖς	650
» Γηροκομούμενοι	200
» Ὀρφανὰ	200
» Προσωπικόν (;)	200.»

Νοσοκομεία! Ἡ ἄλλη ρωμαϊκὴ ἀρρώστια. Φιλοδοξία κ' ἐθνικὴ περηφάνεια λογίεται νὰ γιατροπορεύουμε τρελλοὺς—ἐθνικοὺς ἴσως!— και νὰ γεροκομούμε παλιόκορμα και νὰ συμπονοῦμε κάθε καρυδιῆς ἀνήμπορος. Ὅλη μᾶς ἡ δύναμη συμαζώχτικε νὰ χτυπήση τὲς λοιμικὲς και νὰ γιάνη τὲς φάγουσες και τὴν τρέλλα νὰ σωφρονήση. Καὶ δίνουνε γιὰ τὴ φιλανθρωπία ζωντανοὶ και πεθαμένοι. Καὶ κοντεύει δλόκληρη ἡ Ρωμισσὴν νὰ στρυμωχτῆ στὰ νοσοκομεία και νὰ ξεστραγγιστῆ στὰ φτωχοκομεία και στ' ἄσυλα ν' ἀποριχτῆ. Ὅτι διανοητικὰ μαραινει ὁ δάσκαλος κι ὅτι λωβιάζει ἡ κακοπάθεια κ' ἡ ψευτιά, σένεται στὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα γιὰ νὰ μπαλωθῆ και νὰ κοιταχτῆ και νὰ καλοζωήση. Καὶ δὲ θὰ εἶναι τολμηρὸ νὰ πῆ κανεὶς πὼς θὰ ἐρθῆ καιρὸς νὰ καταταπιστῆ δλόκληρος ὁ Ἑλ-

Η ΡΗΝΑ (ἀπιθώνοντας στὸ τραπέζι τὸ ρούχο ποῦ ράβει). Ἐνα πρωῖνὸ ἔρχεται ἡ γραμματῆς στὴ φτωγοκάμαρα ποῦ καθόμουνα και μοῦ χτυπάει τὴν πόρτα. Ὁ Μῆτσος δέκα μέρες εἶχε ποῦ πέθανε. Τοῦ ἀνοίγω. Μοῦ δίνει ἓνα γράμμα, τόσο μεγάλο, τόσο νά, βαρὶ. Τῶχε πᾶει στοῦ ἀδερφοῦ μου κι ἀπὸ κεῖ τὸν ὀδηγήσανε ποῦ κάθουμαι. Πιάνω τὸ γράμμα, ἡ καρδιά μου χτύπησε. Τὸ κανὼν γράμμα μὲ τὸ χέρι σου γραμμένο δικό του τὸ γράμμα. Ἐτσι, σκέφτηκα, μ' ἓνα του γράμμα ἀπαντᾶει μιά και καλὴ σ' ὅλα τὰ γράμματα ποῦ τοῦστελα. Ὁ καημένος ὁ Γιάννης, δὲν ξεχνᾶει τὴ Ρῆνα του! Κλειστήκα στὴν κάμαρα, ξεσκίζω τὸ φάκελλο, και τί βρῖσκω μέσα; Οὔτε λέξη σου. Μόνε ὅλα τὰ γράμματα ποῦ σουστελα, ἀνέγγιχτα, κλεισμένα στὸ φάκελλό του τὸ καθένα και δεμένα ὅλα μᾶτσο μὲ κλωστή. Μοῦδειχτες ἔτσι πὼς οὔτε τὰ διάβασες και πὼς ὅσα κι ἄ σου στείλω δὲ θὰν τὰ διάβασεις...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ Πῆς κι ἄλλα, πῆς τα. Ἐχω κάνει κι ἄλλα πῖο βαριά στὴ ζωὴ μου. Πῆς τα, μὴ μὲ λυπάσαι. Μήπως ἐγὼ ἴσαμε σήμερα λυπήθηκα κανέναν;

Η ΕΛΠΙΔΑ (πηγαίνοντας οἰμά της). Ρηνούλα, μὴν τὸν ἀκούς. Πᾶψε γιὰ χατίρι μου

Η ΡΗΝΑ (ξαναπαίρνει τὸ ρούχο και ράβει). Δὲ

μιλάω. Θαρρεῖς μ' ἀρίσει κ' ἐμένα; Τί νὰν τὰ θυμάται κανεὶς;

Η ΕΛΠΙΔΑ. Τὸ λόγο σου αἶ; Τώρα μπορεῖ νὰ σᾶς ἀρίσει κανεὶς και νὰ πεταχτεῖ νὰ κοιτάζει τὸ φαί. (Φεύγει. Ὁ Γιάννης διαβάει ἡ Ρῆνα ράβει. Γιὰ λίγη ὥρα σωπαίνου).
Ο ΓΙΑΝΝΗΣ (σηκώνοντας τὰ μάτια ἀπὸ τὸ βιβλίο και κοιτᾶοντας σκεφτικὰ τὴ Ρῆνα). Δυστυχισμένη Ρῆνα...

Η ΡΗΝΑ. Εὐτυχισμένη νὰ μὲ λῆς δῶ κι ὀμπρός, ἀφοῦ ξαναγύρισες... Καὶ τέτιος μάλιστα. Στὸ στερνὸ σου τὸ ταξίδι, φαίνεται, ἄλλαξες, τὰ ξεχάσες ὅλα σου τὰ πρῶτα...
Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Τὸ στερνὸ ταξίδι μου!.. Ἄχ, τὸ στερνὸ ταξίδι μου τὸ πέρασα μὲ φουρτούνα, μὲ φοβερὴ φουρτούνα κ' ἔκανα ἀβαριά νὰ σωθῶ... Ὅλη τὴ σαθούρα τῆς ψυχῆς μου τὴν πέταξα στὴ θάλασσα...

Η ΡΗΝΑ (χαμογελώντας). Φτάνει σὰ γαληνέψει ἡ θάλασσα μὴν τὸ ξανασαθουρώσεις τὸ καράβι... μὴν ξαναρχίσεις τὰ ἴδια...
Ο ΓΙΑΝΝΗΣ (σιγὰ και λυπημένα). Ἄλλοίμονο, δὲ μοῦ μένει πιά καιρὸς νὰ ξαναρχίσω. Καὶ τὸ κάτου κάτου, ἡ φουρτούνα δὲν πέρασε ἀκόμα, μὰ οὔτε και θὰ περάσει. Ὁ ἀπάρχει πάντα ἓνας ἅγιος πα-

τέρας ποῦ βρῖστηκε, μὴ γλυκιὰ μαννούλα ποῦ μαράζωσε και πέθανε ἀπὸ τὸν καημὸ τοῦ κακοῦ παιδιοῦ της, κ' ἐν' ἀγγελουδι, ὁ Μῆτσος μου, ποῦ πέθανε γιὰτ' εἶχε ἄκαρδο πατέρα... Ἐπάρχει κ' ἓνας ἀδερφός πονετικός, ἓνας ἄθροπος τίμιος, ὁ Ἀποστόλης, ποῦ ἄ μοῦ λείει μιά καλημέρα σήμερα, δὲ μοῦ τὴ λείει γιὰτὶ μὲ συχώρισε, μὰ γιὰτὶ δὲ θέλει νὰ πικράνει τὸν πατέρα... Ἐπάρχουνε, βλέπεις, τόσο και τόσο ἀνέμοι ἄγριοι ποῦ δὲν τὴν ἀφίνουνε τὴ θάλασσα νὰ γαληνέψει...

Η ΡΗΝΑ (γλυκά). Κι ὁ γάμος μας;
Ο ΓΙΑΝΝΗΣ (σηκώνεται και πᾶει κοντὰ της). Δὲ σοῦ λέω... Μὰ ὁ γάμος, σὰ γίνει, θὰ σθῆσει μονάχα μὴν ἀδικία. Γιὰ τὲς ἄλλες, πῶναι τόσες και τόσες, ποιά γιατρεία θὲ νὰ βρεθῆ;

Η ΡΗΝΑ (χαδεύοντας του τὸ χέρι). Ὁ καιρὸς, Γιάννη μου, κ' ἡ κατοπινὴ ζωὴ μας. Ὁραῖα και τίμια τὰ λογάριασες. Ὁ ἀ στεφανωθοῦμε κι ἀμέσως θὰ φύγουμε στὸ Μωριά, στὰ χτήματα τοῦ πατέρα. Ἐκεῖ θὰ περάσουμε ὅλη τὴ ζωὴ μας δουλεύοντας και πασιζοντας ναυξήσουμε τὸ βιός. Ἐτσι, καταπὼς ἔλεγε, ὅτι σκόρπισες ττ' ἄμυαλα νιχτα, θὰν τὸ ξαναφτειάσεις στὰ μυαλωμένα γερατιά.

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ (συνύβοντας και φιλώντας ἀπαλὰ τὰ μαλλιά της). Ὁμορφα σκέδια.

ληνισμός σὲ δύο χτῖρια μεγαλόπρεπα κ' ἔθνοςωσι-
κά· τὸ Νοσοκομεῖο καὶ τὸ Σχολεῖο τοῦ δασκάλου.
Τὴν αἰσθηματικὴν φιλανθρωπίαν μὲς τῆς κλη-
ροδοτήσεως ὁ Χριστιανισμὸς κ' εἶναι φυσικὸς πῶς θρη-
σκεία δημοτικὴ καὶ συμπονιαρικὴ τέτοιαις ἀνάγκαις καὶ
μολεμέναις ἀρχαῖς θὰ δίδασκει. Τὸ βροντοφώναζε ὡς
τόσο μὲ λόγια ματῶναφα ὁ Νίτσε πῶς ἀνάγκη νὰ ξε-
τινάζουμε ἀπὸ πάνω μας τὴν χτικιάραν ψυχοπῶνιαν
καὶ νὰ γίνουμε σκληροὶ, σίδηρο, ἀτσάλι ἀλύγιστο ποῦ
μπαινεῖ μέσα στὸν ἀνθρώπου καὶ τοὺς ξεκοντᾷ
καὶ τοὺς προγκάει. Τὸ ζήτησαν οἱ δαρβινιστάδες
πῶς ἡ φιλανθρωπία ἐμποδίζει τὸ φυσικὸν ζεδιάλεγμα
τῆς ἀδυναμίας ἀπὸ τὴν ῥώμην καὶ τὴν ὑγίαν. Τὸ δι-
δάξαν οἱ κοινωνιολόγοι πῶς τὸ σῶσιμο τῶν τσακι-
σμένων καὶ τῶν σακκίτηδων τὸ θεράπειον ζεδεύουν
ἀνώφελα παλῦτιμες ἐνέργειαι καὶ πῶς ἔτσι στραβώ-
γεται καὶ ξεπλακνέται ἡ λογικὴ ζετυλιξία καὶ προ-
κοπὴ τῆς κοινωνίας. Τὸ εἶπε κ' ὁ φιλοτεχνίτης (Je-
sus W. K.) πῶς τῆς ἐλεημοσύνης ἡ μανία σταματᾷ
τὴν πραγματικὴν καλλιέργειαν γκατὶ σκοτίζοντας τὸ
νοῦ μὲ διαστραμμένες ἰδέαις θολώνει τῆς ἀνώτερης
Κριτικῆς τὴν κυβέρναι. Κι ὅμως μὲς ἀπ' ὅλο τὸν πο-
λιτισμὸν τῆς Δύσεως καὶ τῆς βυζαντινῆς παραδόσεως σ'
αὐτῆν τὴν φιλανθρωπίαν κολληθήκαμε μὲ λυσσιάραν
ζευξικοσύνην καὶ σ' αὐτῆν τὴν ἀρετὴν οἰχτήκαμε
σύψυχα.

Χρειαζεται ἡ πολιτικὴ τοῦ Καϊσάρου καὶ σπαρ-
τιατισμὸς ἐπιστημονικὸς καὶ τῆς καλοθανατικῆς ἀξιο-
πρέπειαν γὰ νὰ ζαγκήσουμε τὴν φυλὴν μας. Γιατὶ
φιλανθρωπία ὑπάρχει — φιλανθρωπία τῆς ἀλήθειαις
καὶ τῆς ἐθνικῆς ὑγείαις — κ' αὐτὴ φροντίζει νὰ δυ-
ναμώνη τὰ καλοφτειασμένα κορμιά, ν' ἀτσαλοδένη
τῆς γερῆς ψυχῆς, νὰ ῥίξη στὴ φωτιὰ τὴν ἐξώτερην
καὶ νὰ κόψῃ καὶ νὰ πετᾷ ὅ,τι βρίσκει ἀρρωστη-
μένο, χτικιάρικο, νικημένο, κλαφερό, κοφιο καὶ φλο-
μασμένο.

Ἄ θέμε ζωὴν δὲν πρέπει νὰ θέμε οὔτε Χριστια-
νικὴν φιλανθρωπίαν οὔτε δασκαλοσύνην βυζαντινὴν. Πρέ-
πει νὰ νοιώσουμε τὸ σκελετὸν μέσα μας. Πρέπει νὰ
γεννήσουμε καὶ νὰ μορφώσουμε ἄντρες μυαλωμένους,
κορμιά δαρικῆ, καρδιῆς ἀσκληυτες. Σαφῆς καὶ συμ-
πονιῆς καὶ χατῖρια καὶ θολὰ χαμόγελα νὰ λείψουν.
Ἀγέραις τῆς ψυχῆς καὶ τῆς σάρκατος ὀρίμασμα καὶ
ξεσκλάβωμα τῆς μιλιξίας — αὐτὰ νόμοι νὰ γενοῦνε καὶ
μὲ τέτοιου νεροῦ τὴν αὐγερινὴν δροσιὰν νὰ σαγγου-
τάι τὰ σώματα τῆς μαρμαρόχυτης γενιῆς.

Delenda Carthago! ξεφώνιζε ἀκούρατος ὁ Κά-

τωνας. Καὶ μεις ἔχρημα τὴν δικήν μας, τὴν ἐσωτε-
ρικὴν, τὴν δυσκολόπαρτην. Καρχηδόνα — πατρονομικὴ
ἀπολιμία, νάρκωμα, ψαρῖσιση, ψευτιά, γλωσσικὴ,
πολιτικὴ κακορξία, κοινωνικὴ ἀμορφωσιὰ, ἐκκλη-
σιαστικὰ χοχκαμπάζια. Νὰ χεθούν, νὰ σκροθούν,
νὰ φύγουν. Delenda Carthago!

ΕΡΜΟΝΑΣ

ΠΑΛΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Κουφοθαροῦσα πῶς σὲ ἔβλασα, κυρά μου,
Κ' ἐρωτεύουσόνά τ' ἀπὸ τὴν ἑσπέρην
Κ' ἔβλεπον τὰ μωσανύχια τὴν ψυχὴν μου
Σ' ἀπὸ μέσ' ἀπ' ἀθώρητη καρρῆ βουνοῦ.

Καὶ τώρα πάλι στήν ἀγνή σιέκ' ὁμορφιά σου
Σὲ δύο γοργὰ ματιάκια γέγνω ξεψυχῶ
Καὶ βλέπω πῶς τὰ ἴδια μάτια τὰ δικὰ σου
Καθροφίζουσαν ἀπ' τὴ γῆ σὶδὸν οὐρανό.

Ἐπρόβαλες καὶ σβύσανε κ' ἀνεγερῶν καὶ τ' ἀστρα
Κι οἱ ἀνθὼι ἐχάσανε τὴν θείαν ὁμορφιά τους
Ρίχν' ἡ θωρητὶ ἀπὸ τῆς καρδιάς τὰ ραγιόμενα κί-
[στρα
Καὶ καθε κἀλλη χάνονται μπρὸς στὴ βασιλοῦσά τους:

Σβύσαν' τὰ μόνὰ ποῦ θωροῦ ἀστρα τὰ δύο σου
[μάτια
Καὶ μόνοι δλεῦνδοι ἀνθὼι ἀπὸ ρόδινα χειλάκια
Δαυλοκοπήσαν κ' ἐρεξαν τ' ἀνήλιαγά μου πλάτια
Κ' ἐμύρωσαν κ' ἐσκόλισαν τὰ ἐρημικὰ σοκάκια.

ΝΑΣΙΠΠΟΣ

Ἡ ΔΗΘΗ (τοῦ Heredia).

Στὸ ψῆλωμα τοῦ ἀκρωτηρίου ὁ ἀρχαῖος ναὸς πλαγιαίζει
καὶ ἔς τὰ πυρὰ θεμέλια του ὁ θάνατος σφαιρίζει
μὲ μαρμαρόπλαστες θεοὺς χαλκοῦς πολεμιστάδες,
ποῦ σάβανο ἔχ' ἡ δόξα τους τῆς ἀγρίας πρασιναῶς.

Μόνος τὰ βῶδια του ὁ βοσκὸς ἔαν κάπου ἐκεῖ ποτίζει
κ' ἔλθουε τὰς θόλους τοῦ θανάτου καὶ τὰ παλάη γισμίζει
μὲ μωροῦδὸν πανάρηκο, ποῦ παίζει ἔς τὴν φλογέραν,
φαντάζει ὁ μαῦρος ἤσκιο του μὲς ἔς τὸν γλαυκὸν αἰθέρα.

Ἡ μάνα ἡ γῆ, γὰ τοὺς νεκροὺς θεοὺς στοργὴν γιομάτη
τὸ Μάη, ἔαν ἀπὸ μάταιο γι' αὐτοὺς νὰ γλυκολεῖ
ζῶνει τὰ στυλοκεφάλια μὲ δόχλωρον ἀγκάθι.

Μὰ ὁ ἀνήρωπος ἀδιάφορος καὶ μὲ στεγνὸ τὸ μάτι
Θωροῖ τὴν ἀπόκαμ' ὄνειρο κ' ἀκούει ἔς τὰ νύχτια βᾶθν
τὴ λυπημένην θάλασσαν, ποῦ τῆς Σειρήνας κλαίει.

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΒΟΣΠΟΡΙΤΗΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀρ. 10. — Γιὰ τὸ ἔξωτε-
ρικὸν ἀρ. 10
20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κδόκια τῆς Πλατείας Συν-
τάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν
Σταθμοῦ Τροχιόδρομου (Ὁφθαλμιατρειῶν), Σταθμοῦ
ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπω-
λεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια)
στὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἑστίας» Γ. Κολάρου.
Ἡ συνδρομὴν πληρώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνός
χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΕΚΑΤΟ

τόσοι μάρτυρες παρουσιαστήκανε στὸ κακουρ-
γοδικεῖο νὰ κατηγορήσουν ἢ νὰ περασπιστοῦνε
τὸ Μητσέα, κ' ἀπὸ τοὺς ἑκατὸ οἱ πενήντα, ἂν
ὄχι οἱ ὀγδόνητα, ἔπρεπε νὰ ὀδηγηθοῦνε δεμέ-
νοι χειροπόδαρα στήν Εἰσαγγελίαν γὰ ψευτο-
μαρτυριὰ δὲν παρουσιάστηκε τόσο ἀδιάντρο-
πα σὲ δικαστήριον ὅσο στὴ δίκην τοῦ Κωστα-
γερακάκη. Πέματα μὲ τὸ τσουβάλι κ' ὀλοι
σὶδὸν «ὄροκο ποῦδωσαν» καὶ «τὸ βεβαιώνω στὴ
στρατιωτικὴν τιμὴν μου». Διαβάσεις τὰ πρα-
χτικά τῆς δίκης καὶ τὰ χάνεις. Καὶ λυτῶσαι
τοὺς δυστυχημένους ἐνόρκους ποῦ δᾶχαν τὸν
κίντυνο αὐροῦ ἂν ἡ δίκη δὲ σταματοῦσε, νὰ κα-
ταδικάσουν ἕναν ἀδῶο ἢ νὰ θωώσουν ἕναν
ἔνοχο, ἀφοῦ κανένας ἐνορκος, κ' ὁ προσεχι-
κώτερος, δὲ δὰ μποροῦσε νὰ σὲ βεβαιώσῃ σή-
μερὰ ἂν εἶναι ἐνοχος ἢ ἀδῶος ὁ Μητσέας,
ποῦ κατηγορεῖται πῶς ἔβαλε τὸν Κωστα-
γερακάκη νὰ σκοτώσῃ τὸ Ντεληγιάννη.

Μὰ μονάχα ἡ ψευτομαρτυριὰ θωιάβεψε σ'

Ἡ ΡΗΝΑ (ξανασημένα). Πῶς; Σκέδια μόνε-
χα; Κ' ἐγὼ ἡ ἀβίωση λογαριαζα γλήγορα νὰν τὰ
πῶς ζωντανεύω.

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Τὸ ἴδιο κ' ἐγὼ. Νὰ δούμε.

Ἡ ΡΗΝΑ. Τὰ εἶπες τοῦ πατέρα;

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Ὅαν τοῦ πᾶ πᾶ, σήμερα κίολας.

Ἡ ΡΗΝΑ. Καὶ τοῦ Ἀποστόλη;

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Τοῦ Ἀποστόλη; Μ' αὐτόνε δὲν
κάνω τέτιες κουβέντες, μὰ οὔτε ἄλλες. Τονε ντρέ-
πομαι.

Ἡ ΡΗΝΑ. Κ' εἶναι τόσο καλός;

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Καλός, καλῶτατος. Καὶ γι' αὐτὸ
ἴσια ἴσια τονε ντρέπομαι. Τὸ μόνον τοῦ κακοῦ, ποῦ
δὲν ἔχει θέληση κ' ἀφίνεται νὰ ὀδηγῆται ἀπ' ἄλ-
λους. Ἐμοιάσε τῆς μάννας, κ' ἐγὼ τοῦ πατέρα
σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ὅ,τι λείπει τοῦ Ἀποστόλη
τοῦω, καὶ μακαρὶ νὰ μὴν τοῦω, γκατὶ ἡ θέλησή
μου πάντα στὸ κακὸν μὲ τραβᾷ. Ὁ Ἀποστόλης
τρεπατάει μὲ τὴν θέληση τῆς Ἐλπίδας κ' εὐτυχι-
σμένος ὅποιος πετύχει τέτιον ὀδηγόν.

Ἡ ΡΗΝΑ. Πῶς τὸ τότε τῆς Ἐλπίδας;

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Τῆς Ἐλπίδας; Τῆς γῆ εἶπα καὶ
πέταξε ἀπὸ τὴν χάρα τῆς. Αὐτὴ δὲν εἶναι υναίκα,
εἶναι ἀγγελος.

Ἡ ΡΗΝΑ. Νάναι τόσο καλοὶ οἱ ἀγγέλοι; Στὴ

μεγάλῃ μου ἀπελπισίᾳ σ' αὐτῆν πρᾶπτεσα καὶ
τῆς ἀνοῖξα τὴν καρδιά μου. Ἐβλαψε μὲτὴν μου σὰ
δέκα φορῆς ἀδερφή. Μὲ πῆγε καὶ στὸν πατέρα καὶ
τοῦ τὰ εἶπε ὀλα μπροστὰ μου. Ὁ πατέρας μ' ἀγ-
κάλασε καὶ μὲ φίλησε. Ἀν ξαναγαγγίσει, μὴ εἶπε,
ὁ Γιάννης, δικός σου ἔ. δὲν ξαναγαγγίσει, θὰ μείνει
σατὶ μου, γῆρε τοῦ παιδιοῦ μου...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Ὁ ἅγιος ἀθροπος... (Παίρνει
καρόκλια καὶ κάθεται σιμά τῆς).

Ἡ ΡΗΝΑ. Ἀπὸ τότε τίποτα δὲ μούλεψε. Ἐ-
νόραθα στὰ ὑπέρτια, μὰ κ' αὐτοὶ μὲ βοηθοῦσανε στὰ
γέρα. Μέρα καλὴ δὲν ἦρθε ποῦ νὰ μὴ στείλουν τὴ
Μαρίαν νὰ μὲ κάλῃσουνε νὰ φάω μὲτὴν τοῦς. Μὰ σὲ
τραπέζι, θάρρεις, βρῖσκομαστε γὰ σὲ λείψανον; Ἐρω-
τάμε δὲ γῶς νὰ βγαλοῦμε μιλία καὶ ποῦτε ποῦτε κἀνα
δάκρυ. Ξεφεύγε καὶ κυλοῦσε στὸ πιάτο μου. Μὰ καὶ
τὰ μάτια τοῦ πατέρα καὶ τῆς Ἐλπίδας δὲ μὲνανε
στεγνά...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Καὶ σ' ὄλ' αὐτὰ ἐγὼ ἡ ἀφορμῆ!

Ἡ ΡΗΝΑ. Μονάχα ὄταν ξερωγε καρρῆ, φορὰ
μαζὶ μὲ τὸ δάσκαλον μὲ τὸν ἀγκυρῶν τοῦ γελοῦσαμε
ἀγῶν. Δὲν ξέρεις γῶστα ποῦ τὸν κάναμε ἔ. τὸκ σο-

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Τὸ δάσκαλον;

Ἡ ΡΗΝΑ. Χμ! Κι αὐτόνε... Μὰ κείνος ὁ ἀνι-

ψὸς του, ὁ Φωστήρας, εἶναι κ' ἂν εἶναι...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ (χαμογελώντας). Ἀλαφροῦτσι-
κος! Αἱ;

Ἡ ΡΗΝΑ. Πολὺ, παραπολύ. Καὶ νὰ ἰδεῖς ποῦ
μὲ γλυκοκοιτάζει κίολας. Μὰ καὶ τὴν Ἐλπίδα δὲν
τὴν ἀφίνει παραπονεμένη. Ἐκρῶ, μὲ καθε γυναίκα
ἴδια θὰ φέρεται.

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Ἀρρώστειά του κ' αὐτὴ, ἀγιά-
τρευτὴ ἀρρώστειά, νὰν τὸ πιστέθει πῶς ὄλες τὸν
ἀγαποῦν. Τὸ ἔα εἶπα μὲς μέρα, πρὶ φύγω, τοῦ τὰ
εἶπα καὶ λίγο θυμωμένα μάλιστα καὶ τῶρῆς στὰ
γέλια. Τῆς δικῆς σου χάρες, μὴ εἶπε, τῆς φορτῶνεῖς
σ' ἄλλους. Δὲν ξέρω ἂν ἔχω ὄλες τῆς ἄλλες χάρες
του, ἔχει ὅμως ὁ Φωστήρας καὶ μὴ πρόστυγιὰ ποῦ
δὲν τὴν ἔχω.

Ἡ ΡΗΝΑ. Πρόστυγιὰ ὁ Φωστήρας; Ξέρω,
ξέρω! Μιλᾷει ὀλοένα γὰ τὴ μάθησὴ καὶ γὰ τὴν
ὀμορφιά του! Χᾶ, χᾶ, χᾶ! Γιὰ τὴν βαμμένην του
βέβαια ὀμορφιά!..

(Ἀκλουθεῖ)

ΖΗΝΙΑ Π

ΑΖΗΤ Π

ΑΖΗΤ Π